

Roskilde Havneavis november 2023

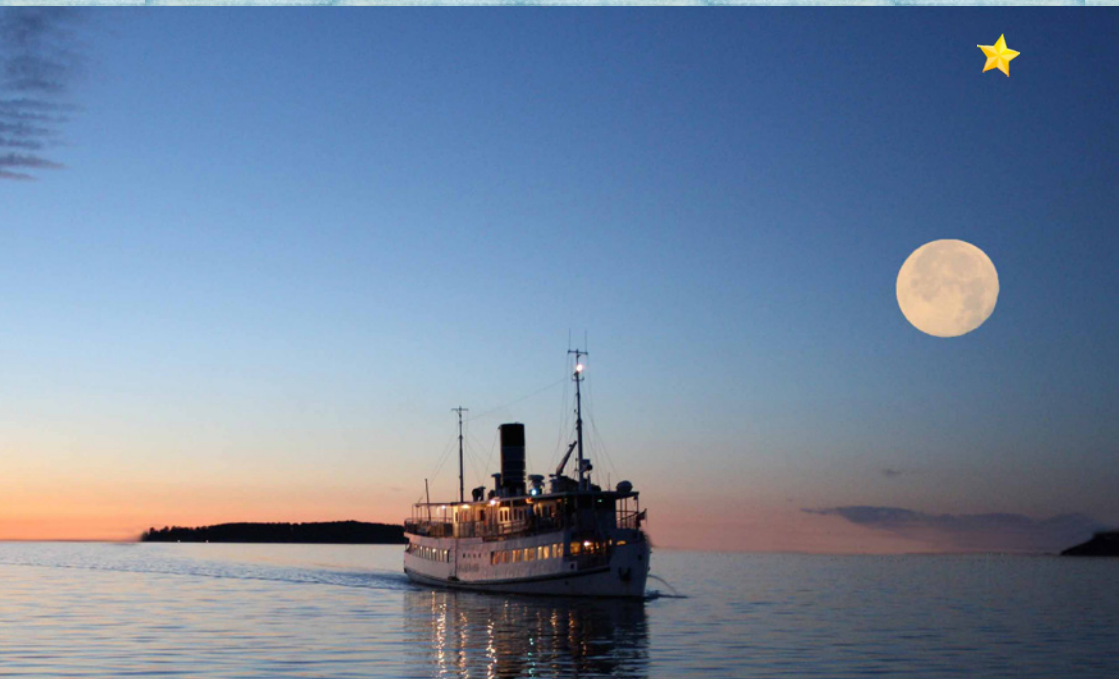
Årgang 5, No. 19

Udgivet af Roskilde Havneforum

An aerial photograph of Roskilde Fjord, showing a large marina filled with sailboats, a residential area with red-roofed houses, and a golf course. The water is blue, and the surrounding land is green with some fields.

Roskilde Havn

Porten til oplevelser på fjorden

Vi er vilde med vand

www.roskildehavneforum.dk

Opsætning, layout, korrektur: Pia Kloster

Indholdsfortegnelse

Bestyrelsen	3
Formanden har ordet	4
Havnens Dag / Åben Havn 2024	7
Åben skole i Roskilde Sejlklub	8
Så er sejlsæsonen slut	10
Vikingskibsmuseet bygger jagtpram	12
Fjordbåde til nationalparken	17
Det sker på bådværftet over vinteren	20
Stig Ekblom - Simple Sailing	21
Opslugt af Havet	22
Roskilde Marineforening	26
Dans - god for kulturmødet	28
Salsa Latina	30
Dansens Hus - liv på havnen	32
Foredrag: Ny nationalparkplan	34
Lokal fiskerforening lider under åleforbud	38
Foreningen til ophjælpning af fiskeriet i Roskilde fjord	39
Vi juler på havnen	40
Pingviner i havnen?	42
Adventsmarked	45

Send dit
bidrag
til

havneavisen@roskildehavneforum.dk

Bestyrelsen

Iben Blum (formand)	Roskilde Havneforum / Salsa Latina
Kristoffer Birkebæk Kejser.....	Vikingskibsmuseet
Michael S. Olesen (kasserer)	Roskilde Havneseelskab
Pia Kloster (webmaster/havneavis)	Roskilde Jazz Days
Ulla Werk.....	Roskilde Roklub
Wilhelm Rohland-Larsen.....	Marineforeningen
Annette Rossing (ekstra kontakt).....	Roskilde Sejlklub

Roskilde Havneforum er en nonprofit paraplyorganisation for foreninger, museer og firmaer, der er hjemmehørende på havnen og/eller med en tilknytning til denne.

Roskilde Havneforum støtter

Vi kan ikke tale alles sag men arbejder grundlæggende for at skabe en havn, der er en aktiv del af byen.

Det at støtte op om arrangementer på havnen kræver arbejdskraft. Bestyrelsens alder taler vi ikke om, men helt unge er vi ikke. Så har du mod på det eller energi til overs, så tilbyd din hjælp.

Vi er vilde med vand

www.roskildehavneforum.dk

Formanden har ordet

Formanden Iben Blum har ordet....

Kære medlemmer og læsere af vores havneavis.

Efteråret er landet med sit fortryllende løvfald og de smukke morgentimer med rim på bådene.

Dansen på museumsøen må vente til næste sommer, og sejlsæsonen har nået sin afslutning for mange af os. Vejret har på det sidste været med lidt for meget vand og blæst. Lad os håbe, at det stilner lidt af, så vi kan nyde den friske efterårs- og vinterluft under gåture langs fjorden og beundre farverne fra de falmende blade på træerne.

Saml kogler og mos til hyggelige dekorationer og svampe, hvis du tør og har forstand på det.

Musik på kajen var en stor succes. Mange fandt vejen til gruspladsen ved vandrerhjemmet og fik nogle gode musikalske timer.

Salsa på Sagafjord

Så kom der et arrangement ind fra sidelinjen: Sagafjord ville gerne have musik og dans. Roskilde Havneforum havde for 10 år siden et samarbejde med Safafjord om et "Moonlight Cruise" arrangement. Så da de spurgte, om ville vi bakke op, sagde vi ja. I år blev det til "Salsa på Sagafjord". Arrangementet forløb rigtig godt. Sagafjord serverede fantastisk mad. Servicen var i top og musikkerne leverede varen. Alle ombord udtalte, at det var en suveræn aften.

Vi har lånt vores store og mindre telt ud til medlemmer på havnen. Vi vil også gerne minde jer om, at vi tilbyder materiale til udlån. De præcise betingelser for udlån findes på vores hjemmeside.

Formanden har ordet

Men det hænger desværre på meget få personer i bestyrelsen, så her er en kraftig opfordring:

Hvis man har lyst til at byde ind med at hjælpe, så skriv til mig. Så sætter jeg jer på en mailliste. Det udløser som regel noget hygge på et senere tidspunkt.

Gruspladsen ved vandrerhjemmet

Kommunen er i gang med at forbedre gruspladsen ved vandrerhjemmet. Efter konstruktive møder er vi begejstrede for det kommende samarbejde. Vi ser frem til at overvære de første skridt i renoveringsarbejdet, og ikke mindst at se det færdige resultat, da det vil betyde to væsentlige ting: For det første vil området fremstå betydeligt mere indbydende, hvilket vil bidrage til at højne oplevelsen for alle besøgende. For det andet vil det blive langt nemmere for os at engagere og støtte de arrangementer, der afholdes.

Havneforums kommende arrangementer

Julemanden kommer traditionen tro sejlen ind 1. søndag i advent, 3. december kl. 13:00.

Vi ser frem til at se mange børn på havnen, og vi tilbyder som sædvanlig gratis kakao, mens julemanden sandsynligvis bringer slikposer med til alle de søde børn. Nissemer med sine nisser vil vente sammen med børnene på hans ankomst.

Og Sagafjord bidrager til julehyggen på havnen ved at donere en bog om skibsnisser, som vi uddeler til de mindre børn.

Der er også spændende arrangementer som kunstloppemarked i weekenden 2. og 3. december.

Jeg vil gerne gentage vores stærke ønske om at støtte jeres aktiviteter på havneområdet.

"Som formand for Roskilde Havneforum har jeg mærket den voksende vilje og åbenhed, der har udviklet sig mellem de fleste af aktørerne på havnen. Det glæder mig meget - vi vil gerne hinanden!"

Vi er vilde med vand

www.roskildehavneforum.dk

Tilbage til
indholdsfortegnelse

Formanden har ordet

Hvis I har idéer eller arrangementer, I gerne vil have støtte til, bedes I venligst sende os informationen, så vil vi yde vores bedste for at støtte op.

Hjælp os med Havneavisen

Det er lidt svært at få materiale ud af jer. Men tak til alle jer, der har sendt jeres bidrag. Uden jeres input ingen avis.

Så hvis I vil have en god avis og få formidlet jeres budskaber, opfordrer vi til, at I videreformidler budskabet og får jeres bagland til at bidrage med input, historier, vittigheder og billeder.

Lad os forsat sammen gøre Havneavisen til noget, vi alle kan være stolte af.

Bidrag til den næste havneavis

AVISEN UDKOMMER NÆSTE GANG I FEBRUAR.

Sørg for at sende dit materiale i god tid, så vi kan præsentere det på en pæn måde.

Havnens dag/Åben havn 2024

Husk Havnens Dag/Åben Havn 26.maj 2024 kl. 11 - 15

Tænk allerede nu over, hvad din klub/forening eller du som aktør kan byde ind med på dagen.

Vi vil gerne vise havnen fra dens bedste side.

Åben skole i Roskilde Sejlklub

Åben skole

Åben skole er et projekt styret af kommunen, som giver skoleelever mulighed for at prøve forskellige former for foreningsliv og dermed få en varieret skoledag.

Klubben bliver betalt af kommunen, og med betalingen skal den enkelte klub efterleve aftaler i en kontrakt mellem skole og klub.

Læs mere om Åben skole på kommunens hjemmeside: roskilde.dk/da-dk/service-og-selvbetjening/borger/skole-og-uddannelse/folkeskole/en-varieret-skoledag/

I Roskilde Sejlklub har vi fokus på fællesskabet og samvær i vores aktiviteter i Åben skole, idet netop dette er centralt i folkeskolen netop nu. Men også fordi det er klubbens værdier. De enkelte klasser har været på vandet og prøvet forskellige aktiviteter på land, som har med sejlads at gøre.

Aktiviteterne på land er knob, balanceøvelser, kortlæsning, sikkerhed m.m. På vandet får eleverne lov til at prøve at styre båden, trække i skødet osv.

Vi er 8–10 medlemmer fra sejlklubben, som afholder denne aktivitet for skoleelever forår og efterår. Her skal vi også have taget et førstehjælpskursus.

Åben skole i Roskilde Sejlklub

Lærerne har kun positivt at sige om aktiviteten i sejlklubben. De har set nogle glade børn på havnen i situationer, som de ikke lige kommer i til dagligt.

Når en lærer så ovenikøbet fortæller os, at hun har set nogle elever, der aldrig taler sammen til dagligt, sidde og hyggesnakke i en båd, så giver det hele mening.

En lærer i 7. klasse på Trekronerskole skriver:

"Beklager, at jeg ikke har fået sendt min evaluering til dig. Jeg og klassen fik udfyldt tipskuponen dagen efter, vi havde været på vandet, og de forbavtede mig ved, at de i fællesskab kunne svare rigtigt på spørgsmålene.

De synes, det havde været en god dag, men var lidt utilfredse med, at det slet ikke havde blæst overhovedet.

Planlægning og gennemførelse var så fin, og skønt, at I kunne stille med så mange frivillige. Det var godt, at der var forskellige aktiviteter, så eleverne ikke skulle stå og vente".

Vi har haft så stor succes, at der allerede på nuværende tidspunkt er forespørgsler om aktiviteten fra 8-9 klasser. Måske kommer der flere i løbet af foråret.

Her er det så, at vi godt kunne tænke os, at flere af klubbens medlemmer kunne hjælpe til med denne aktivitet.

Vi har brug for styrmænd/instruktører, som kan håndtere max. 6 elever i en J80'er. På land har vi brug for idéer til nye aktiviteter.

Vi er vilde med vand

www.roskildehavneforum.dk

Tilbage til
indholdsfortegnelse

Så er sejlsæsonen slut

Af Kenneth Aagaard, havnefoged

Så er sejlsæsonen desværre ved at være slut for de fleste. Ca. 250 af havneselskabets både er den seneste tid taget på land - dels på havneområdet og dels på dyrskuepladsen. Det er helt ufatteligt så hurtigt en sommer går. Heldigvis har flere end normalt ønsket at blive liggende i vandet i år, så lad os håbe, at der kan komme nogle gode sejldage henover vinteren.

Vi synes det har været en god sommer med flere gæstesejlere end sidste år. Vi oplever, at gæstesejlerne er meget begejstrede for sejlsæsonen på Roskilde Fjord, og ikke mindst for forholdene på vores havn. Vi har lige haft besøg af "Henry", som har banket pæle i til lidt flere gæstempladser i inderhavnen, så vi har plads til endnu flere gæstesejlere til næste år. Der er også rekord mange opskrevet på venteliste til køb af andel. Det er selvfølgelig dejligt, at det er eftertragtet at være andelshaver i Roskilde Havn, men også frustrerende, at vi ikke har plads til flere sejlere, som vil dyrke deres passion ligesom os andre.

Så er sejlsæsonen slut

For havneselskabet byder vinteren på diverse vedligeholdelsesopgaver rundt i havnen, således at den står helt klar til foråret. Dels skal vi have fjernet "estakaden" eller "læskærmen" på vest/nordvest siden af C-broen, og dels skal alle broer rengøres/kostes. Dette sidste for at sikre, at de ikke er alt for glatte, når de er våde. Derfor hermed en advarsel til jer, der nyder at gå tur på broerne: Pas på; de kan godt være glatte - især når frosten sætter ind. Broerne ryddes ikke for sne eller saltes.

Desværre har vi de sidste par uger haft besøg af en ubuden gæst, som har brudt ind i minimum 2 både, og måske er han også den, der har begået hærværk i Tangloppen. Politiet og vi ved hvem han er, og han har fået forbud mod at gå ud på broerne. Så hvis I oplever hærværk eller forsøg på indbrud i både eller på bygninger, så giv lige et praj på havn@roskildenhavn.dk.

Vikingskibsmuseet bygger jagtpram

Fjordens folk får jagtpram bygget på Vikingskibsmuseet

Mange generationers kærlighed til fjorden lyser ud af Jyllinge Fiskerihavn. Her ligger nu en ny klinkbygget jagtpram. Båden er den første af i alt fem både, som Vikingskibsmuseet bygger til Nationalpark Skjoldungernes Land.

To gæs flyver langsomt hen over Jyllinge Fiskerihavn og den lille samling af små øer ude i fjorden. Jørgen Kjær, der er medlem af bestyrelsen i Jagtforeningen Jyllinge Holme, prikkes for manden Hans Aare på skulderen.

"Kan du høre det? De har en lidt anderledes lyd," siger han og peger op mod himlen. Hans Aare kigger ud mod fjorden mens han lytter. "Ja, det er Nilgæs. En invasiv art," lyder afgørelsen.

Begge kender fjordens fugle, fiske og dyreliv indgående fra barndommen i 1940'ernes Jyllinge helt frem til i dag. Her var fjorden deres legeplads, og jagtprammene spillede en særlig rolle allerede fra 6-års alderen. Hans Aares far ejede nemlig en lidt større jagtpram, hvor tre eller fire eventyrlystne drenge godt kunne klemme sig ind.

"Så lå vi knægte der med hver en sten i hånden. Når vi skulle snige os ind på ænderne, så brugte vi de små årer, der hedder lapper og lavede små cirkulende bevægelser med håndledet. Helt lydløst. Og så rejste vi os op til sidst og kastede sten efter ænderne. Det havde vi meget sjov med," fortæller Hans om barndommen ved fjorden.

Traditionel jagtpram gemt under fiskerhus

Den første båd, som Vikingskibsmuseet har bygget til nationalparken, er lavet efter model af en egnstypisk jagtpram, som medlemmer af Jagtforeningen Jyllinge Holme fandt i 2016 under det gamle fiskerhus, der fungerer som deres foreningslokale.

Hans Aare vurderer, at prammen er en af fem jagtpramme, som blev bygget på det lokale bådeværft i Jyllinge for mere end 70 år siden på det nu lukkede bådeværft Jyllinge Bådebyggeri.

Bådebygger på Vikingskibsmuseet Pernille Rosendahl har haft jagtprammen liggende som model ved siden af sig under byggeprocessen, så hun har kunnet nærstudere detaljer fra prammen, mens hun byggede.

Vikingskibsmuseet bygger jagtpram

Et vartegn for fjordens jægere

Den nye pram kommer dog ikke til at blive fyldt med ænder fra de lokale jægere ligesom sine 70 år gamle forgængere. Prammen kommer nemlig til at stå permanent på land beskyttet under et halvtag foran det gamle fiskerhus, hvor jagtforeningen holder til.

Skydeprammen er bygget til Jagtforeningen Jyllinge Holme, hvor Hans Aare er formand.

Her kommer den til at fungere som vartegn for fjordens fangerfolk omkring Jyllinge Holme. På disse kanter er der blevet jaget fugle, fisk og sæler helt siden Jægerstenalderen. I tusinder af år var jagten på fjorden fri, men i dag er Roskilde Fjord et vildtreservat med mange fredede fugle, så man skal kende områdets jagtrestriktioner godt, for at jage i fjorden.

Jagt fra motorbåd er eksempelvis forbudt i hele fjorden. Jagt fra pramme og andre fartøjer uden motor er tilladt i udvalgte områder syd for Eskildsø, men ved Jyllinge Holme må man heller ikke drive opsøgende jagt.

I øjenhøjde med fjorden

Selvom Hans Aare snart fylder 80 år, er han stadig på vandet en gang om ugen i en af sine jagtpramme. Her ligger han på maven med geværet klar bag jagtprammens skærm.

"Man oplever jo en masse ting, når man er helt stille ude i sådan en lille båd på vandet. Man kommer helt tæt på havørne, sæler og sjældne fugle i nationalparken, når man sejler ganske lydløst gennem vandet," fortæller han. Spidsen af jagtprammen dækker han til med tang, så geværløbet er godt camoufleret. Han får derfor mulighed for at komme helt tæt på fjordens dyreliv.

Jagt og hjertebanken

Når han har fået øje på en flok ænder, bruger han de små lappe-årer til at bevæge sig lydløst gennem vandet. Det er derfor det hedder, at man "lapper" til ænder, når man jager fra pram.

Vikingskibsmuseet bygger jagtpram

"Jo tættere du kommer på dem, jo tydeligere kan du mærke, at hjertet begynder at slå," fortæller han om de afgørende øjeblikke inden det første skud.

Den færdige skydepram glinser i solen på Museumsøens Havn

Når fuglene er tæt nok på jagtprammen, banker Hans stille og roligt på bådens skærm med en af sine lappe-årer. Den lyd får ænderne til at samle sig. Så slipper Hans den højre åre og sender det første skud afsted med højre hånd i liggende stilling.

Det andet skud sender han af sted fra siddende stilling med begge hænder på geværet. Her udvælger han en af ænderne i luften, mens resten får lov at flyve væk ud over fjorden.

De små runde årer kaldes lapperne, mens de lange kaldes stikkerne. Andejagt fra skydepram hedder at "lappe" til ænder på grund af den måde, man bruger de små lappeårer til at bevæge sig lydløst frem.

Tilbage til
indholdsfortegnelse

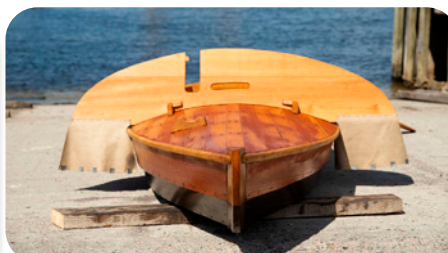
Vikingskibsmuseet bygger jagtpram

Bådebygger Pernille Rosendahl navngiver skydeprammen "Lindormen". Lindormen er i folketroen et fabeldyr som kommer af Midgårdsormen, asatroens store symbol på det onde, kæmpesøslangen, der ligger i Verdenshavene.

Her ligger den originale skydepram, der blev fundet under det fiskerhus, som jagtforeningen bruger til at mødes i. Prammen ligger ovenpå traditionelle hyttefade, der blev brugt til at opbevare ål fanget i fjorden.

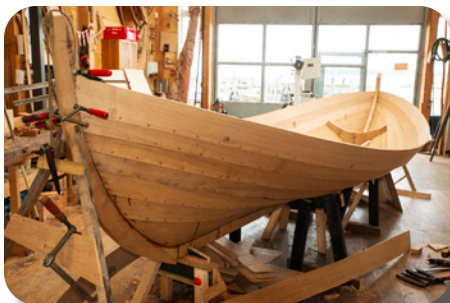

Roskilde Fjords bredder giver rig mulighed for jagt på vandfugle med sine store, tætte sivskove. Jagtprammen er fladbundet, så den kan komme ind på lavt vand og ligge gemt blandt sivene.

Fjordbåde til nationalparken

Oplev byggeriet af traditionelle fjordbåde på Vikingskibsmuseet

Nationalpark Skjoldungernes Land har bestilt fem traditionelle træbåde fra Vikingskibsmuseets bådewærft. Den første båd ligger allerede klar i Jyllinge Fiskerihavn. De øvrige fire både bygger Vikingskibsmuseets bådbyggere i løbet af vinteren.

Fiskerbåden er en ca. 16 fod lang jolle, bygget med egetræsbord på egetræsspanter. Båden får to par årer og en enkelt mast, der bærer et sprydstagssejl og et forsejl.

Fra maj vil nationalparkens gæster få mulighed for at sejle ud på fjorden og opleve områdets unikke natur og kultur på fire af de traditionelle både. Bådene er typiske for de småbåde, der har været brugt til jagt og fiskeri på Roskilde Fjord. De bliver bygget i værftshallen, som man har adgang til med billet til museet.

Traditionelle både får hjemmehavn i nationalparken

De fire både, som snart skal have hjemmehavn i nationalparken ved Kattinge Værk, er repræsentanter for den store vifte af traditionelle, mindre fjordbåde, der i nyere tid er blevet brugt her i området til fiskeri og jagt. Bådene bruges stadig den dag i dag, om end der er langt færre i brug i dag, end for 100 år siden.

Bådene bliver bygget i den lokale bådbyggertradition, og på den måde er bådene ikke nøjagtige kopier af et bestemt fartøj eller rekonstruktioner af skibsfund. De er en fortsættelse af en lang tradition inden for bådbyggeriet i fjordområdet, og bådene er med til at sikre kontinuitet i den særegne håndværkstradition.

Vikingskibsmuseets gæster kan opleve bådbyggernes arbejde med de sidste fire både til nationalparken i værftshallen på museumsøen.

Vi er vilde med vand

www.roskildehavneforum.dk

Tilbage til
indholdsfortegnelse

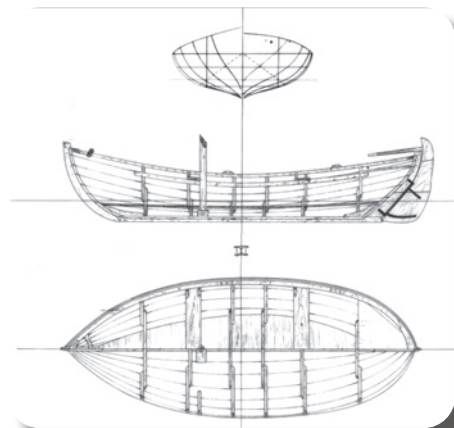

Fjordbåde til nationalparken

Traditionelle både til Nationalpark Skjoldungernes Land

Vikingskibsmuseet ligger i hjertet af nationalparken, som har bestilt 5 lokale, traditionelle både. Bådene er ligesom deres "forfædre" vikingskibene, klinkbyggede, som det er skik i hele Norden.

Fiskerbåden er en ca. 16 fod (5 meter) lang jolle, som er bygget med egetræsbord på egetræsspanter. Båden får to par årer og en enkelt mast, der bærer et sprydstagssejl og et forsejl.

Fiskerbåden bygges med udgangspunkt i opmåling af en lokal, traditionel jolle og tilpasses de særlige krav der stilles til sejlads med nationalparkens gæster.

Jagtpramme har oprindeligt været brugt til strandjagt på fjorden.

Vi bygger to jagtpramme til nationalparken. En ligger ved Jyllinge Fiskerihavn, mens den anden kommer til at ligge ved Kattingeværk.

Jollepramme er oprindelig bygget til fiskeri på fjorden. I Nationalparken kan gæsterne låne jolleprammene, sejle ud og opleve den unikke natur og kystkultur. Vi bygger to jollepramme til nationalparken.

At holde en tradition i live

I december 2021 blev traditionen med at bygge, sejle og bruge de nordiske, klinkbyggede både optaget på UNESCOs liste over menneskehedens immaterielle kulturarv. Brugen af bådene og byggeteknikkerne er dermed anerkendt som levende kulturarv, der skal sikres og bevares for kommende generationer. Der er kun én måde, man kan være om en levende tradition, og det er ved at føre den videre. De traditionelle fjordbåde vi bygger over vinteren skal netop være med til at puste frisk energi i vores levende kulturarv, så den kan blive bevaret for kommende generationer.

Fjordbåde til nationalparken

”Der er en stor værdi i at holde klinkbådstraditionerne i live, da de stadig er relevante for mange mennesker i dag. Den opgave, som vi har fået her af nationalparken, bidrager i meget høj grad til dette arbejde”, fortæller Søren Nielsen, der er bådebygger og tidligere leder af Vikingeskibsmuseets bådeværft.

Ikke hverdagskost at bygge fem fjordbåde

Det er ikke hver dag, at bådeværftet får mulighed for at bygge hele fem både på én gang. Samtidig er det en spændende opgave at bygge både, der har rødder i det samme område, men har forskellige funktioner og anvendelsesmuligheder.

Byggerierne bidrager i meget høj grad til erkendelser, der vil rodfaste sig i bådebyggernes hænder og blive til erfaringer, de kan bringe videre til det næste byggeprojekt.

”Man bliver en dygtig bådebygger ved at bygge mange både, og denne opgave er med til at give vores bådebyggere flere erfaringer med lokale bådtraditioner.

De fem både til Nationalpark Skjoldungernes Land er derfor et vigtig bidrag til opretholdelsen af vores levende kulturarv,” understreger Søren Nielsen.

Bådene skal bruges

Bådebyggernes større erfaringer med egnens traditionelle både er én ting. Men det er mindst lige så vigtigt, at bådene bliver brugt, hvis traditionerne skal føres videre.

Formålet med fire af de fem både er, at nationalparkens gæster skal kunne bruge bådene helt gratis. På den måde giver de adgang til det store område af nationalparken, der udgør fjordens bugter og vige med det rige dyreliv og store naturoplevelser.

”De klinkbyggede både skaber både en forbindelse til vores fælles fortid og en nutidig ramme, hvor vi kan opleve naturen på en miljøvenlig og bæredygtig måde. Med disse både kan alle og enhver bidrage til udviklingen af traditionen og samtidig værne om den for fremtiden,” slutter Søren Nielsen.

Det sker på bådeværftet over vinteren

Mød bådebyggerne

Bådebyggerne arbejder på bådeværftet i hverdage kl. 10- 17.

I værftshallen bygges traditionelle fjordbåde til Nationalpark Skjoldungernes Land.

På værftspladsen bliver de rekonstruerede vikingeskibe tjekket igennem for skader og repareret.

Rekonstruktionen af Skuldelev 5 - et vikingeskib fra ca. 1040- bliver genoptaget til sommer.

Udstillinger på bådeværftet

I værftshallen vises udstillingen om UNESCO nomineringen af de nordiske klinkbygningstraditioner.

I værftshallen udstilles bådebyggernes kopier af vikingetidens værktøj.

På værftspladsen vises udstillinger om bådebygning i Vikingetiden.

Gæster kan opleve udstillingen om byggeriet af Skuldelev 5 i museets åbningstid kl. 10-17.

Rundvisninger i vinterhalvåret

I vinterhalvåret er der rundvisninger i Vikingskibshallen.

11.00: Rundvisning i Vikingskibshallen (Engelsk, 50 min.)

13.00: Rundvisning i Vikingskibshallen (Dansk, 50 min.)

Rundvisninger på bådeværftet vender tilbage med foråret.

Stig Ekblom - Simple Sailing

Simple Sailing 14. november kl. 19.00

Stig Ekblom - sejklubbens egen Kløvedal - beretter tirsdag 14/11 kl. 19.00 om en spændende ekspedition mod fjerne kyster til Norge i sin smukke mahogni nordiske krydser Can III uden motor.

Sæt et kryds i kalenderen.

Det foregår i Roskilde Sejlklub.

På sin [hjemmeside](#) siger Stig:

"Igennem mange år har jeg praktiseret dette modsvar til landjordens "Simple Living". Det vil sige sejlet uden elektroniske og elektriske hjælpemidler, og uden motor".

Vi er vilde med vand

www.roskildehavneforum.dk

Tilbage til
indholdsfortegnelse

Opslugt af Havet

Opslugt af Havet Swallowed by the Sea

Følg marinarkæologernes arbejde
Follow the work of the maritime
archaeologists

Udstillingen 'Opslugt af Havet' kan ses i marinarkæologernes værksted fra 5. december og frem til sommerferien.

Marinarkæologerne arbejder med dokumentation og analyser alle hverdage fra kl. 10 – 15.

I weekender og ferier er der særlige events tilknyttet arbejdet med de to skibsvrag.

Følg med på www.vikingskibsmuseet.dk

Oplugt af Havet

Opslugt af havet

Fra 5. december kan Vikingskibsmuseets gæster besøge marinarkæologernes værksted på museumsøen og følge arbejdet med to nyfundne skibsvrag.

En bidende kold mandag morgen i det tidlige forår ankom en stor container til museumsøen. Museets marinarkæologer stod klar til at tage imod det sirligt indpakke- de indhold.

Aflange pakker, omsvøbt med plastik blev forsigtigt løftet ud af containeren og placeret i store, vandfyldte kar, hvor arkæologerne – stadig forsigtigt – kunne fjerne indpakningen og lette kunne konstatere, at det dyrebare indhold var ankommet til Vikingskibsmuseet intakt.

'Skattekister' fyldt med skibstømmer

Det var den første af de mange containere, fyldt med arkæologisk skibstømmer, der i løbet af foråret og sommeren skulle ankomme til museet, og havnens brugere har nok ikke kunnet undgå at lægge mærke til de mange kar, der står flere steder på museums- havnen.

De store kar indeholder tømmer fra to skibsvrag, som arkæologerne har fundet ud for østkysten af Amager, og som de har udgravet og hævet gennem en 8 måneder lang marinarkæologisk kampagne.

Skibsdelene har ligget under vand så længe, at tømmerstrukturen er nedbrudt. Hvis vragdelene tørrer ud, vil de kollapse og miste deres oprindelige form. Derfor skal vragdelene ligge i vand indtil de er dokumenteret og opmålt.

Ukendte skibsvrag

De to skibsvrag blev fundet få hundrede meter fra hinanden ud for østkysten af Amager i det sejløb ind mod København, der hedder 'Svælget'.

For et år siden var de to skibe helt ukendte. De blev fundet da museets marinarkæologer undersøgte havbunden forud for en uddybning af sejlrenden 'Svælget'.

Derfor kaldes skibene Svælget 1 og Svælget 2.

Opslugt af Havet

Ukendte skibsvrag

Arkæologerne starter med at dokumentere Svælget 1-skibet, og der er mulighed for, at gæster kan følge arbejdet med skibstømmeret alle hverdage. I weekender og ferier er der aktiviteter og events, der går i dybden med marinarkæologernes arbejde.

Foto: Morten Johansen /Vikingskibsmuseet

Opslugt af Havet

Svælget 1 er et lastskib fra 1800-tallet, der gik ned i et voldsomt forlis med en stor last af gule mursten ombord. Svælget 2 er meget ældre, fra Midtaldertiden, med en foreløbig datering til 1329.

Følg marinarkæologernes arbejde

Nu er udgravningen af skibene afsluttet, og skibstømmeret skal afrenses, undersøges og dokumenteres, så alle informationer om de to skibe kan sikres for eftertiden.

Det kommer til at foregå på Vikingeskibsmuseet i et åbent marinarkæologisk laboratorium, der er indrettet på museumspladsen.

Her skal arkæologerne arbejde med de to skibsvrag frem til sommerferien, og museets gæster kan fra 5. december følge det spændende arbejde alle hverdage fra 10-15.

I weekender og ferier arrangerer vi særlige events, hvor man kan komme helt tæt på de spændende historier, som marinarkæologerne løbende afdækker.

Arkæologisk detektivarbejde

Det er et stort detektivarbejde, der nu starter. Alle skibsdelene skal dokumenteres med 3D-scannere og fotos. På den måde skaber arkæologerne målfaste 3D-modeller af hvert enkelt stykke tømmer. De digitale skibsdelen kan så til slut samles, så skibenes form kan rekonstrueres.

Marinarkæologerne skal også tage prøver til naturvidenskabelige undersøgelser, der blandt andet skal afsløre mere om skibenes alder og eventuelt også, hvor skibstømmeret oprindeligt stammer fra.

Der skal også tages prøver af tjære, kalfatring, pollen og aflejringer fra lasten. Analyserne skal bidrage til vores viden om skibenes brug.

Målet er at indsamle så megen viden om skibsvragene, at vi kan finde svar på de mange spørgsmål om de hidtil ukendte skibe. De to skibe er nye brikker til det store puslespil, der udgør vores fælles historie om mennesker, ting og skibe på rejse. Og som gør os klogere på den søfart, som er fundamentet for det moderne samfund.

Roskilde Marineforening

I Marineforeningen har vi taget hul på vintersæsonen, og det betyder bl.a, at der sidste torsdag i måneden holdes skaffeaften (fællesspisning) med efterfølgende foredrag.

Sidste torsdag i september skulle Joy Mogensen have underholdt forsamlingen, men da hun med kort varsel måtte melde fra, blev det i stedet vores formand, der fortalte om sin tid i Marinen med mange sjove oplevelser.

Roskilde Marineforening

I oktober hyggede vi os med en levende gennemgang af de mange kilder, der har bidraget til at lægge navn til byen.

Hyggeligt samvær er og bliver den bærende kraft i Marineforeningen, hvor der altid er mulighed for at dele minder og udveksle historier og oplevelser fra både de store og de små have; og der er mange af dem, for hvad enten det var Søværnet eller Handelsflåden, der bragte medlemmerne ud på havet, så har livet til søs præget dem for livet, og de deler gerne både erfaringer og skrøner.

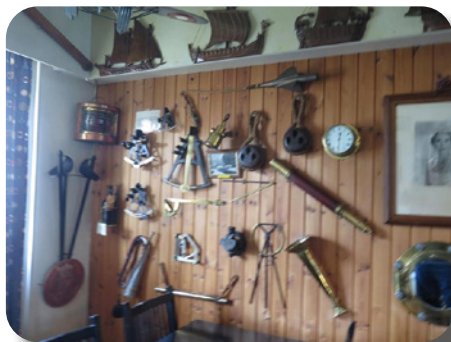
De månedlige skaffeaftener er sat i bero i november og december, hvor alle jo har mere travlt end normalt.

Men mad skal vi naturligvis have, så lørdag 11. november er der ålegilde og lørdag 2. december afholdes den årlige julefrokost.

Endelig skydes julen for alvor ind den lørdag 16. december med julegløgg.

Ud over de faste arrangementer har Marinestuen åbent onsdag og lørdag fra 12-16.

Man behøver ikke at være medlem af foreningen for at aflægge et besøg og bese den omfattende samling af maritimt effekter.

Skulle man derefter få lyst til at blive medlem, kan de fleste være med, for som medlem af foreningen kan, efter bestyrelsens godkendelse, optages myndige danske mænd og kvinder, som nærer interesse for orlogs- eller handelsflåden og dermed beslægtede erhverv.

Og så er det tid til at ønske alle læsere af Havneavisen

**Glædelig jul og Godt Nytår
fra Roskilde Marineforening**

Wilhelm Rohland-Larsen

Dans - god for kulturmødet

Af Ole Østergaard, kommunikationsrådgiver og danser

Dans – god for kulturmødet

Salsa – og beslægtede danse som bachata, son, rumba, cha cha cha – er gode, når man skal skabe relationer til folk fra fremmede kulturer. For man kan hygge sammen, få en "forbindelse" og have det sjovt – uden at kunne tale sammen.

Dans er et andet sprog, som i den grad bygger bro. Og det kan du lære i Roskilde.

Fællesskab i Brasilien, Østeuropa og Afrika

Jeg glemmer aldrig, da jeg var i Brasilien til en vens fødselsdag. Vi så os lidt omkring, før vi tog op til ham i Natal (2.000 km nord for Rio), og var blandt andet ude på en bounty-ø.

På en travetur mødte vi en fisker, som gerne ville fange og tilberede frokost til os, og det sagde vi ja til. Fiskene blev serveret af hans unge assistent fra Argentina, hvor de jo – i modsætning til Brasilien – danser bachata.

Jeg kunne ikke tale med hende, men vi dansede i sandet og havde det herligt.

Et kulturmøde, jeg sent glemmer!

Jeg har været af sted med arbejde til Østeuropa, hvor vi heller ikke kunne kommunikere. Men jeg gad ikke sidde på hotelværelset og fandt derfor det lokale dansested, hvor jeg havde en herlig aften uden at kunne slavisk. De syntes nok, det var eksotisk, at der var en dansker til stede – som endda kunne danse.

I Marokko havde vi været på en lang trek-kertur og slappede af på en restaurant i Marrakesh, inden turen gik hjemad. To lokale piger forsøgte at indsmigre sig med mavedans, men det gad vi ikke – vi var trætte. Så blev de sure, gik ned i bunden af restauranten – og satte bachata på. Det var et tegn fra oven til mig, og til mine trekkerkammeraters store glæde bød jeg Fátima op. Ja, hun gik i den lokale salsaskole, betroede hun mig med de få brokker engelsk, hun kunne. Og så dansede vi. En fed afslutning på en super rejse!

Forbinder folk på tværs af grænser

Og sådan har jeg eksempel på eksempel. Fra Cuba, Tibet, Korea og Italien.

Mange af vores trænere er latinos, østeuropæere eller indere.

Dans - god for kulturmødet

Dansen skaber bånd på tværs af nationalitet, politik, etnicitet, religion, alder, mv. Og det fællesskab har jeg nu været i siden 2006, hvor jeg første gang var på trekkertur på Cuba, og det hele startede på en bjergtop med nogle døddrukne førere, der ville lære os salsa. Muchas gracias!

Prøv det af

Der er dans hver fredag i sommermånederne (juni-august) på Roskilde Havn, på Museumsøen, arrangeret af den lokale forening, Salsa Latina (Danmarks største salsa-skole).

Alle kan komme, og man behøver ikke at tage en partner med.

Der er intro til en dansetype, efterfulgt af fri dans ("social"), ofte salsa, suppleret med andre stilarter.

Annonceres på Salsa Latinas hjemmeside og sociale medier.

Derudover kan du gå på hold hos [Salsa Latina](#), deltage i events og meget mere.

Salsa Latina

Af: Iben Blum, formand for Salsa Latina

Kære alle.

Vi glæder os til sommeren og dansen på havnen. Vi mindes stadig vores fantastiske sommerdans, der virkelig blev en succes. Fra den caribiske aften til 11 fredage fyldt med undervisning, DJ/bands og masser af havnemiljø.

En stor tak til Roskilde Kommune for deres støtte og til alle jer, der kom og gjorde hver aften til en sand dansefest.

Som formand må jeg erkende, at mine ansøgninger blev sendt af sted for sent, men vi håber stadig på støtte, så min forsinkelse ikke påvirker arrangementerne på havnen negativt. Måske har I allerede læst lidt om min brøler i dagbladet.

Salsa Latina er nu rykket indendørs med undervisning på skolerne igen.

Salsa Latina

Der er undervisning på Hedegaardenes Skole om tirsdagen og Østervangsskolen om søndagen.

Der er fuld gang i mange hold og forskellige stilarter og niveauer, der er noget for enhver smag. Dette er en stor berigelse for vores forening og vores medlemmer, da det forener os alle om vores kærlighed til dansen og bevægelse til musik. Fantastisk!

To af vores fantastiske instruktører, Birgitte & Emiel, afholdt en workshop til fordel for Knæk Cancer. Mange af os har personligt oplevet sygdommen eller haft pårørende og venner, der er blevet ramt.

Via de gratis workshops i samarbejde med forskellige danseforeninger lykkedes det dem at indsamle 31.000 kr.

En stor tak for det.

Salsa Latina

Vi er vilde med vand

www.roskildehavneforum.dk

Tilbage til
indholdsfortegnelse

Dansens Hus - liv på havnen

Dansens Hus - liv på havnen

Vores vision om et Dansens hus har været i spil i mange år. Ingen har rigtig lyttet, det er i hvert fald ikke blevet til noget endnu. Der er kommet mange andre huse: Musisk hus, idrættens hus, kunstens hus, byens hus...

Salsa Latina, en forening med 500 fantastiske, danseglade medlemmer og 24 dansehold har i årevis bidraget til at fremme dansekulturen i vores lokalsamfund.

Vores nuværende udfordring er de skiftende og upassende lokaler, vi ofte må jonglere imellem, så som skolefaciliteter, der ofte skal bruges til andre formål.

Vi er ikke den eneste danseforening, der har udfordringer. Vi drømmer stadig om at etablere et Danses Hus i Roskilde, et sted hvor vores dansefællesskab kan blomstre, og hvor vi kan åbne dørene for endnu flere borgere, så de kan opleve glæden ved salsa, bachata og standard/latin dans samt mange andre stilarter.

Vi tror på, at et sådant sted ikke kun vil berige vores forening, men også hele byens kulturelle landskab.

Med denne vision for øje har vi identificeret Vikingskibsmuseet som en potentiel lokation for vores drøm.

Dansens Hus - liv på havnen

Når skibene flyttes ud, ser vi en spændende mulighed for at omdanne dette område til et levende Dansehus, der kan glæde og gavne hele Roskilde. Vi er endda åbne for at kalde det "Museums-dansehuset" som en hyldest til Roskildes rige historie og kulturarv.

Vi kan jo deles om det, så der er plads til både museumsmonter eller hvad de har i tankerne, og lade gulvarealet være mere frit til vores formål.

Vi appellerer til de visionære beslutningstagere i vores by samt til dem, der nu har en arkitektkonkurrence i gang, om at tænke det ind. Vi beder jer om at støtte vores idé og overveje vores forslag med åbent sind og en forståelse for, hvor meget denne investering i kultur og fællesskab kan betyde for Roskilde.

Lad os sammen skabe et varigt sted for dans, glæde og fællesskab i vores fantastiske by.

Denne idé kan være med til at åbne for, hvordan man kan benytte/udnytte de mange lokaler, Roskilde har efter lukketid.

Hold øje med vores hjemmeside og fanside, hvor vores kommende arrangementer vil blive annonceret: www.salsalatina.dk.

Rigtig god efterårstid!

Foredrag: Ny nationalparkplan

Projektleder Mikkel Eeg. Foto: Malene Bendix

Roklubben har inviteret projektleder Mikkel Eeg fra Nationalparken til at fortælle om Skjoldungernes Land.

Det sker tirsdag 16. januar 2024 kl. 20 i Roklubben.

Hvis du er interesseret i at deltage, så skriv til ulla@softwerk.dk

Roklubbens adresse er Havnevej 47 B, Roskilde

Foredrag: Ny nationalparkplan

Tirsdag 16. januar 2024 kl. 20

Nationalparken Skjoldungernes Land får en ny nationalparkplan til december 2023.

Den nye plan er i høring indtil 30. november 2023.

Planen skal lægge en linje for, hvad Nationalparken skal arbejde med de næste 6 år indtil 2029.

Nationalparken Skjoldungernes Land blev indviet i 2015 som Sjællands første nationalpark.

Parkens 170 kvadratkilometer rummer Roskilde Fjords strandenge, kystskrænter, øer, holme, fugleliv – indtil de midtsjællandske løvskove, vandrestier og lejrpladser.

I den nye plan bygges der videre på en lang række af de aktiviteter, der har været gennemført i den første planperiode. Herudover planlægges bl.a. en øget indsats for at forbedre natur- og miljøforhold i og omkring Roskilde Fjord samt involvering af frivillige til naturpleje og "citizen science"-projekter.

Temaer for National Skjoldungernes Land er:

- Natur
- Kulturhistorie
- Friluftsliv
- Formidling, undervisning, forskning
- Lokalsamfund, erhverv og turisme

Kunst- og håndværksmarked

SMYKKER - GLAS - KERAMIK - ULD - KONFEKT - STRIK - TEXTIL

ULD - KONFEKT - STRIK - TEXTIL - BILLEDKUNST - LEGETØJ - JULETING - STRIK - TEXTIL

KUNST- OG HÅNDVÆRKSMARKED

2. og 3. december
begge dage mel. KL. 11-17

I SEJLKLUBBEN
STRANDGADE 12
ROSKILDE
PARKERING VED HAVNEN

NYD CAFEENS MANGE LÆKKERIER

Arrangør: HYLD-2000

BILLEDKUNST - LEGETØJ - JULETING - SMYKKER - GLAS - KERAMIK - ULD - KONFEKT - STRIK

BILLEDKUNST - LEGETØJ - JULETING - SMYKKER - GLAS - STRIK

Kunst- og håndværksmarked

25-års Jubilæum for "Kunst og Håndværksmarked" ved Roskilde Havn

I år markeres 25-års jubilæet for en skøn forsamling af kreative ånder, der slog sig sammen for at præsentere deres unikke kreationer på det allerførste Kunst- og Håndværksmarked i Roskilde: "Gule Hal" i DUI-huset på Havnevej.

Vores ambition var at skabe et hyggeligt tilholdssted i Roskilde den første weekend i advent. Alle med en passion for kvalitetsting, gerne af den skæve og sjove slags, var velkomne til at være med. Det kostede blot en beskeden bod og en hjemmebagt kage til den hyggelige café i kælderens.

Vi fandt inspiration i Christianias "Den Grå Hal", og vores symbol blev de to imponerende jernspir, der nu kun eksisterer på vores plakat skabt af den dygtige Bettina Brønnum.

Da vi i 2005 pludselig stod uden lokaler efter en el-installationsbrand i DUI-huset, fik vi med stor velvilje og en hurtig indsats muligheden for at rykke ind i Sejlkлубbens lokaler.

Det har været en sand fornøjelse for os alle såvel som for de mange trofaste besøgende og stamgæster, der udover at finde spændende julegaveidéer, samles i caféen og nyder den fantastiske udsigt samt lækkerierne, der serveres.

Livet i klubben med de unge sejlere, deres instruktører og ikke mindst julemandens ankomst med slik og julemors kakao-traktement om søndagen, er en festlig og hjertevarm oplevelse for både børn og voksne.

Markedskoret "Roskilde Krukkerne", der år efter år smukt indleder advent med deres dejlige sange, er med til at skabe den magiske stemning af glæde og forventning, som er så vigtig i december.

Vi ser utroligt meget frem til at fejre dette dejlige jubilæumsmarked i Sejlkлубben, og vi vil så gerne invitere jer alle sammen med til festlighederne.

Besøg os 2. og 3. december kl. 11-17.

Mange glade hilsner fra os alle,
Annibett, Judith og Anne-Grete.

Lokal fiskerforening lider under åleforbud

Med tilladelse fra Sjællandske Medier

Sektion 1
Lørdag 23. september 2023

Brødrene Per (tv) og Jan Rasmussen er henholdsvis kasserer og formand for Roskilde Fritidsfiskerforening.
Foto: Anton Skovfoged

Fritidsfiskere lider under forbud mod at fange ål

Roskilde: Der mangler ikke ål i Roskilde Fjord, men Roskilde Fritidsfiskerforenings medlemmer må alligevel ikke fange dem.

AF Bjørk Leghne Christiansen
og Anton Skovfoged

De seneste år har Roskilde Fritidsfiskerforening oplevet nedgang i medlemstallet. Foreningen har i en menneskealder samlet sig om at fange ål i Roskilde Fjord, men for tiden er der blevet mere stille i foreningshuset på havnen.

Det skyldes i høj grad, at Fiskeristyrelsen har nedlagt forbud mod at fange ål i hele 2023 med henblik på at genoprette bestanden.

Hvis de unge på 40-50 ikke kan gå ud og fange sig en ål, så glæder de ikke, siger Per Rasmussen, der er kasserer for den lokale forening. Han fortæller samtidig, at gennemsnitsalderen i foreningen er forholdsvis høj.

På Fiskeristyrelsens hjemmeside oplyses det, at ålfangstperioden i Danmark skal ligge fra 1. oktober 2023 til og med den 31. marts 2024 og er en fortsættelse af en tidligere lukkeperiode. Det betyder ingen fangst af ål for et godt stykke ind i det næste år.

Ingen nye medlemmer
Per Rasmussen og hans bror Jan Rasmussen, der er formand for foreningen, står for

Der er nogen, der har en mening om, at ålen er ved at forsvinde, men det er i hvert fald ikke her.

Jan Rasmussen,
formand for Roskilde
Fritidsfiskerforening

den daglige drift af Roskilde Fritidsfiskerforening.

Vi mødes et par timer om formiddagen og får en tur at drikke, siger Jan Rasmussen, som har været formand i tre årtier af foreningen, der i dag holder til på Museumsøen.

Jan og Per Rasmussen vil gerne holde liv i foreningen, og udover et kontingent har de umiddelbart kun ét krav til nyankomne medlemmer.

Man skal være fritidsfisker for at være medlem. Det skal ikke bare være en hygestue for alle byens borgere, siger Jan Rasmussen med et smil på læben.

Udover at foreningen har måttet sige farvel til en række ældre medlemmer, der afgik ved døden, har åleforbuddet fået medlemmer til at vælge fritidsfiskeriet fra og afholdt andre fra at begynde.

Vi er desværre ikke så mange medlemmer mere. Vi har været oppe på 64, men i dag er vi nede på 25, siger Per Rasmussen.

Mulig forlængelse

De oplever også, at den yngre generation hellere vil fiske med fiskestang end med garn og ruse, og derfor er det svært at tiltrække nye medlemmer. Ålen har i Europa været

overflisk i flere årtier, hvilket har påvirket bestanddelen.

Derfor har man fredet ålen, medmindre man har en officiel tilladelse. En rapport fra DTU Aqua viser dog, at ålen trives flere steder i Danmark og specielt i Roskilde Fjord.

Der er nogen, der har en mening om, at ålen er ved at forsvinde, men det er i hvert fald ikke her, siger Jan Rasmussen.

Har fangst ål hele livet

Jan og Per Rasmussen har fangst ål det meste af deres liv og tog tidligere med deres far ud på ålefiskeri. I dag er rollerne vendt om, og Per Rasmussens nevø tager fra tid til anden med ud og fisker.

Spørgsmålet er, om der også er et forbud til næste år. Det håber vi i hvert fald ikke, siger Jan Rasmussen.

For at Roskilde Fritidsfiskerforening kan blive ved med at eksistere på Museumsøen, skal der være medlemmer i klubhuset.

Så længe der er råd til at betale regningerne i foreningen, bliver vi ved, siger Jan Rasmussen og håber på, at de i fremtiden kan blive ved med at dyrke deres hobby og holde gang i foreningslivet omkring fritidsfiskeri.

Foreningen til ophjælpning af fiskeriet i Roskilde Fjord

Af Kim Jørgensen

Normalt udsætter vi ca. 6.000 halvårsørreder i hele Lejre vandsystem (Langvad å, Lavringe å, Tokkerup å og Bregnetved å) om efteråret og ca. 8.000 smolt i udmundingen ved Kattinge værk og 4.000 ved Gevninge å (smolt er ørred på ca. 15-20 cm, som er klar til at leve i saltvand).

Disse ørreder er kun en del af den samlede udsætning, som foregår i hele Roskilde fjord, som er på ca. 60-70.000 ørreder. 90% af disse ørreder kommer fra ørreder opfanget i en fælde i fisketrappen ved Kattinge værk. De sidste 10% kommer fra Havelse å.

Roskilde-ørrederne kommer fra ca. 25 hunner og 25 hanner for at få en så stor genetisk spredning som muligt, hvilket giver ca. 8-12 liter æg, afhængigt af størrelsen på de hun-ørreder vi stryger for æg. 1 liter æg giver ca. 10.000 ørreder.

Grundstammen af disse ørreder kommer oprindeligt fra en vildtstamme fra Kolding å, som vi begyndte at udsætte i Roskilde fjord i 1995 med hjælp og viden fra DTU Aqua, og i 2013 begyndte vi at avle på egne ørreder og ikke på grundstammen fra Kolding å.

Det vil sige, at fra 2013 er alle fisk, der bliver udsat i Roskilde fjord genetisk tilpasset Roskilde fjord og ikke Kolding Fjord.

Dog har vi ikke opfanget moderfisk i 2022/23, fordi DTU Aqua i september i år skulle lave en bestandundersøgelse af hele vandsystemet til Roskilde fjord for at finde ud af, hvordan ørrederne klarer sig.

I år bliver der heller ikke opfanget moderfisk, da vi står i lidt af et limbo grundet det nye åsystem, som snart bliver åbnet, hvor fisketrappen ikke kommer i brug mere, så ørrederne skal nu finde vej til det nye udløb.

Der vil dog blive sat smolt ud i hele Roskilde fjord til næste år, dog af grundstammen fra Kolding å, som bliver opdrættet på Hvilsted dambrug, det samme dambrug, som har lavet alt fiskopdræt af smolt og halvårsørreder siden 1995.

Vi juler på havnen

Kom og nyd den herlige julestemning sammen med os på Roskilde havn!

Lørdag den 2. december:

Kl. 11:00: Åbning af kunsthåndværkermarkedet

Kl. 17:00: Lukning af kunsthåndværkermarkedet

Søndag 3. december:

Vores elskede julemand lægger til kaj i Roskilde havn kl. ca. 13.00. Børn og voksne inviteres til at tage imod julemanden, når han sammen med sejlkubbens juniorsejlere lægger til ved flydebroen ved Roskilde Sejlklub, Strandgade 12.

Julemanden har lovet at medbringe godter i sin sæk til alle de søde børn, og julemor vil være til stede sammen med alle de glade børn.

Allerede fra kl. 12.30 byder Roskilde Havneforums nisser på varm kakao til at sprede endnu mere juleglæde, og sejlkubbens juniorsejlere vil lave sjove aktiviteter, som børnene kan betragte og måske endda selv prøve kræfter med. Herefter vil juniorsejlerne tage ud på fjorden for at finde julemanden og følges med ham ind til broen.

Vi juler på havnen

Indenfor i sejlklubben kan alle gå på opdagelse på det årlige kunsthåndværkerjulemarked, hvor der vil være flotte og lækre hjemmelavede sager og juleting til salg.

Der vil også være mulighed for at købe kaffe og kage.

Kl. 11:00: Åbning af kunsthåndværkermarkedet

Kl. 12:30: Hygge med kakao og musik

Julemor hjælper sammen med sine nissepiger

Juniorsejlerne laver sjove aktiviteter på "bølgepladsen" ved sejlklubben:

Kl. 13:00: Julemanden ankommer med sit skib

Kl. 13:30: Afslutning af den festlige juleoplevelse ved Roskilde Havn.

Kl. 17:00: Lukning af kunsthåndværkermarkedet

Pingviner i havnen?

Tekst og fotos hvor intet andet er nævnt: Jørgen Brink Hansen, Rosk.Opl.havn

Pingviner i havnen?

Nej, pingviner er det nu ikke, men de seneste tre år har havnen hvert år i oktober-november haft fint besøg af alkefugle, der minder meget om pingviner med deres oprette gang og "kjole og hvidt" fjerdragt.

I 2021 var der 3 lomvier, der gæstede havnen, men desværre døde den ene efter få dage. I 2022 svømmede en ung alk rundt og guffede hundestejler i sig, og i efterårsferien i år kunne man se en lomvie ligge på slisen, hvor man sætter både i.

*Lomvie der gæstede havnen i 2023.
Foto: Christina Hejl Holm-Hansen*

Der har - så vidt jeg har kunnet undersøge - hverken været rapporteret alk eller lomvie i Roskilde havn i årene før det.

Ligesom pingvinerne er alk og lomvie dygtige dykkere, der svømmer under vandet ved at bruge deres vinger. Der er tale om såkaldt konvergent evolution, hvor organismer med samme levevis udvikler sig, så de minder om hinanden.

3 lomvier og 2 alke Christiansø 2023

Lomvie og alk yngler i Danmark kun på Græsholmen ved Christiansø og enkelte par på klippesiderne ved Hammeren på Nordbornholm. De lever hovedsageligt af små stimefisk som sild og tobiser, og længere mod nord er lodden vigtig føde.

Pingviner i havnen?

De lomvier, som overvintrer i danske farvande, kommer hovedsageligt fra England og Norge.

Alk eller lomvie?

Lomvien bliver ca. 40-45 cm lang, og alken er en smule mindre. De kendes nemmest fra hinanden ved at se på næbbets form.

Lomvie har et langt spidst næb, mens alkens er kort og højt og med lodrette striber. Den alk, der gæstede Roskilde havn, var dog en ungfugl, hvor næbbet ikke er helt så højt, så den kunne forveksles med en lomvie.

Alken, der ikke kunne flyve

Når nu alkefuglene minder så meget om pingviner, hvorfor kan de så flyve, når pingviner ikke kan? Det er en lidt længere historie. Faktisk kunne en nær slægtning til alken - gejrfuglen - ikke flyve.

Den var næsten dobbelt så stor, fed og med en meget fin dundragt, og det blev dens ulykke. Den levede i Nordatlanten i store mængder og ynglede på utilgængelige klippeøer, men sømænd var i stand til at ro ind og dræbe de forsvarsløse fugle, æde deres kød, smelte deres fedt til olie til lamper og sælge deres dun som fyld til de fineste dyner. Og da der næsten ikke var nogen tilbage, betalte museer og samlere store summer for deres skind og æg.

Det sidste ynglepar blev kvalt af islandske fiskere 3. juli 1844, deres enlige æg knust, og deres skind er nu i Bruxelles, og deres indvolde og øjne befinder sig i et glas med sprit på Statens naturhistoriske Museum i København. SNM har også et komplet gejrfugleskelet, måske netop fra én af disse to fugle.

Pingviner i havnen?

Den første pingvin

Det latinske navn for gejrfuglen er *Pinguinis impennis* ("den plumpe fugl uden flyvefjer"), og det fik den, længe før man her i Europa kendte til den sydlige halvkugles pingviner.

Da hvalfangere drog til Sydpolarhavet omkring Antarktis, så de nogle fugle, der overfladisk mindede om gejrfuglen og kaldte dem derfor pingviner, så når man i dag kalder alkefuglene for den nordlige halvkugles pingviner, burde det faktisk være omvendt.

Hvorfor er der lomvie og alk i havnen i disse år og ikke før?

Det er svært at svare på, men Ib Krag Petersen fra Århus Universitet har undersøgt bl.a. den døde lomvie fra Roskilde havn, og han fortæller, at den var fuldstændig udmagret og død af sult.

I 2007 var der massedød af lomvier, hvor man mener, at det skyldtes mangel på fødefisk, måske på grund af menneskeskabte klimaændringer.

Forklaringen er, at opvarmning af havvandet medfører tilbagegang af vandløpper, som netop er føde for de små stimefisk som sild, lodde og tobis. Sulten gør så, at lomvierne bliver mindre sky og søger ind i mere beskyttet vand som fjorde og havne.

Også de voldsomme vejrphenomener, vi har set de seneste år, kan være en del af forklaringen.

Så selv om vi skal nyde de smukke fugle, er de her på en lidt dyster baggrund.

Vi kan så glæde os over, at alken fra sidste år var i stand til at jage, og sandsynligvis er kommet sig og fløjet nordpå igen.

*Den døde lomvie,
der blev undersøgt af Aarhus universitet*

Adventsmarked

ADVENTSMARKEDET

SØNDAG D. 3. DECEMBER
KL. 11:30 - 15:00

*Tombola / lotteri
Flækestegssandwich
Julecafé
Secondhand Shop
Fiskedam
Strik & Søde Sager
Luciaoptog
m.m.*

SANKT JØRGENSENBERG
SOGNEGÅRD

MØLLEHUSVEJ 120
4000 ROSKILDE

ARRANGERES AF SOGNETS FRIVILLIGE

Vi er vilde med vand

www.roskildehavneforum.dk

Tilbage til
indholdsfortegnelse

Adventsmarked

Adventsmarkedet 2023 - Julehygge for hele familien

Sæt et stort kryds i din kalender og tag venner, veninder, familie og bekendte med til det hyggelige og familievenlige adventsmarked 2023.

Igen i år kan du prøve "Tombolaen" og "Lotteriet", hvor du vinder flotte præmier fra vores mange lokale sponsorer. Eller hvad med en fisketur i "Fiskedammen", som du finder i vores børnehjørne fyldt med andre spændende aktiviteter?

Er du til genbrug? Så anbefaler vi vores "Secondhand Shop", hvor vi har rigtig meget lækkert og moderigtigt tøj for ganske små penge. Klæd dig som du vil og gør en forskel.

I boden "Strik og Søde sager" kan du forsyne dig med julens hjemmelavede lækkerier og produkter samt hyggelige nørkleklub strikkerier. Bliv varm i vinterkulden og nyd den søde julehygge.

Skulle du blive sulten tilbyder vi lækker julemad i vores dejlige julecafé, hvor du blandt andet kan købe hjemmestegte frikadeller med rødkål,

hjemmelavet vegetarret, desserter og lækre lagkager. Vi garanterer, at du ikke går sulten hjem.

Udenfor i de hvidgrønne omgivelser, genoplever du sommerens duft af grill og kul, når FDF griller julen ind med lune flæsketegssandwich. En sand vinder til dine røde kinder!

Underholdning for både børn, unge og voksne skal der til på et rigtigt adventsmarked. Du kan derfor opleve et ægte luciaoptog udført af FDF Sct. Jørgensbjerg og være med til at synge smukke julesange sammen med sognets organister - kom og syng med!

Sidst men ikke mindst kan du udfolde dine kreative evner i vores hjerteværksted, hvor du kan kreere dit helt eget honningkagehjerter med farves-trålende pynt og sød glasur - leg løs, slip det fri!

Hele overskuddet fra adventsmarkedet går ubeskåret til lokalt og globalt børne- og ungdomsarbejde:

Adventsmarked

- FDF Sct. Jørgensbjergs børne- og ungdomsarbejde
- Menighedsplejen, som hjælper lokale nødstedte familier
- FNs Verdensmål med særligt fokus på Nepal og dennes bæredygtige udvikling

Adventsmarkedet arrangeres af FDF Sct. Jørgensbjerg samt Sankt Jørgensbjerg Sogn og Kirke.

